

TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENEMLERE YÖNELİK YAZMA KAYGISI ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Ülker ŞEN*

Emrah BOYLU**

Geliş Tarihi: Nisan, 2017

Kabul Tarihi: Haziran, 2017

Öz

Bu çalışmanın amacı, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin yazma kaygılarını belirlemeye yönelik ölçme aracı geliştirmektir. Ölçeğin geliştirilmesinde ilk aşamada alan yazın taraması yapılmış, alan yazından elde edilen bilgiler ışığında yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazma kaygılarını belirlemeye yönelik madde havuzu oluşturulmuştur. Madde havuzundaki maddeler düzenlenerek bir ölçek formu oluşturulmuş, bu forma yönelik uzman görüşleri alınmıştır. Alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda ölçekteki aday maddelere son şekli verilmiştir. Ölçek İstanbul Aydın Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezinde ve Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerinde Türkçe öğrenen 280 öğrenciye uygulanmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda ölçeğin yapı ve ölçüm geçerliği için açıklayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Analizler sonucunda ölçeğin iki boyuttan ve 13 maddeden oluşan iyi uyum değerlerine sahip olan bir ölçek olduğu ortaya çıkmıştır. Ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik ölçümü .84'tür. İki faktörlü yapı, toplam varyansın %46,820'sini açıklamaktadır.

Anahtar Sözcükler: Yabancılar Türkçe öğretimi, yazma kaygısı ölçeği.

DEVELOPING WRITING ANXIETY SCALE FOR THOSE WHO LEARN TURKISH AS FOREIGN LANGUAGE

Abstract

The aim of this study is to develop measuring instrument for defining the writing anxiety of the students who learn Turkish as a foreign language. At the first step to develop the scale, literature search was conducted. With the help of the data gathered from literature search, an item pool was established to determine the writing anxiety of the students who learn Turkish as a foreign language. A scale form was established by arranging the items in the pool and also expert opinions were taken for this form. According to expert views, the candidate items in the scale were disposed. The scale was applied to 280 students who learn Turkish at Istanbul Aydın University and Yunus Emre Turkish Cultural Center. Based on the results, exploratory factor analysis and confirmatory factor analysis were carried out for structure and measurement validity of scale. As a result of the analysis, it was emerged that the scale has two dimensions and good compliance values which include 13 items. The Cronbach Alfa reliability of the scale .84. The two-factor structure explains 46,82 % of total variance.

Keywords: Turkish teaching to foreigners, writing anxiety scale.

* Öğr. Gör. Dr.; Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, ulker_sen@hotmail.com.

** Öğr. Gör.; İstanbul Aydın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, e.boylu@windowslive.com.

Giriş

Yabancı dil öğrenen bireylerin dil becerilerine ait başarı düzeylerini etkileyen birçok etken vardır. Bunlar motivasyon, yaş, zekâ, öğrenme stili, tutum, kaygı, algı, eğitim ortamı (fiziksel, beşeri, öğretimsel) ve ihtiyaç gibi sıralanabilir. Bu etkenlerden her birinin etkileri ve özellikleri hem kendine özgüdür hem de birbiri ile bağlantılıdır. Algı durumu kaygı düzeyini, kaygı düzeyi tutumu etkileyebilmektedir. Son yıllarda yapılan çalışmalar, yabancı dil (L2) öğreniminde dil öğrenimine etki eden bu faktörler üzerine yoğunlaşmaktadır. Sıralanan etkenler arasında kaygı faktörü özellikle yurt dışında yapılan çalışmalarda üzerinde yoğunlukla durulan konulardandır. Yabancı dil öğreniminde kaygı ölçümü ve dil öğrenme kaygısı ile akademik başarı arasındaki ilişkinin incelenmesi, yorumlanması çalışmalarında Horwitz'in (Horwitz, 1986; Horwitz, Horwitz ve Cope, 1986; Horwitz ve Young, 1991; Horwitz, 1995; Horwitz, 2001; Horwitz, 2010; Horwitz, 2016) çalışmaları alan yazın için temel niteliğindedir. Horwitz'in çalışmalarına ek olarak Cheng'in (2002) öğrencilerin yabancı dilde yazma kaygısı ile öğrenme farklılıkları arasında ve yabancı dilde yazma kaygısı ile diğer dil kaygısının diğer biçimleri arasındaki ilişkiyi araştırdığı çalışma söylenebilir. Ayrıca Cheng (2004), 421 yabancı dil olarak İngilizceyi öğrenen Tayvanlı öğrencilerin örnekleme oluşturduğu bir yazma kaygısı envanteri "Second Language Writing Anxiety Inventory (SLWAI)" de geliştirmiştir. Al-Shboul, Ahmad, Nordin ve Rahman (2013) ise çalışmalarında yabancı dil kaygısı ve yabancı dil kaygısının başarıyla olan ilgisi üzerinde durmuştur. Casado ve Dereshiwsky (2001), başlangıç düzeyinde yabancı dil öğrenen üniversite öğrencilerinin dil öğrenme kaygı durumlarını incelemiştir. Ewald, (2007) yabancı dil öğreniminde ileri düzey öğrenciler üzerinde kaygı çalışmalarının azlığından hareketle 21 İspanyol öğrenciden dil kaygısına yönelik nitel veriler elde etmiş, dil kaygısında öğretmenlerin kaygı üretme ve özümseme konusundaki kilit rolü olduğuna işaret etmiştir. Sellers (2000) de 89 katılımcıyla gerçekleştirdiği çalışmada İspanyolca okuma ve dil kaygısı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Woodrow (2006), geliştirdiği ikinci dilde konuşma kaygısı ölçeğini (Second Language Speaking Anxiety Scale (SLSAS)) kullanarak akademik amaçlı ileri düzey İngilizce öğrenen 275 öğrencinin konuşma kaygıları üzerine bir araştırma yapmıştır. Young (1986), dil yeterliliğini kendi değerlendirme anketi ve dikte testi aracılığıyla topladığı verileri dört farklı ölçme aracıyla değerlendirmiştir. Değerlendirme sonucunda sözlü yeterlilik ve kaygı arasında negatif yönlü bir ilişki olduğunu tespit etmiştir.

Yukarıda bir kısmına değinilen yurt dışında yapılan çalışmalar değerlendirildiğinde Türkiye menşeli yapılan çalışmaların dünya literatürüne oranla daha geride ve daha az sayıda olduğunu belirtmek gerekir. Yabancı dil öğrenme kaygısı üzerine yurt içi ve yurt dışı yapılan bir

alan taramasına ait çalışmada bu durum net bir şekilde görülebilmektedir. Hamamcı ve Hamamcı'nın (2015) yabancı dil öğreniminde kaygı üzerine yaptıkları literatür taramasının verileri 78 kaynağa dayalıdır, ancak bu kaynaklardan sadece 5 tanesi Türkiye menşelidir. Bununla birlikte yabancı dil öğreniminde kaygı üzerine Hamamcı ve Hamamcı'nın (2015) yapmış olduğu çalışmaya benzer bir çalışmayı yapan Aydın ve Zengin (2008: 83), “yabancı dil eğitiminde kaygı dikkate alındığında, küresel ölçekte yapılmış yaklaşık 22.000 çalışma içerisinde Türkiye'de sadece altı çalışmanın gerçekleştirildiğini” ifade etmektedir. Durum, yabancı dil olarak Türkçenin öğrenimine yönelik kaygı çalışmaları açısından da tatmin edici durumda değildir. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kaygı ile ilgili yapılan çalışmalar şu şekilde kısaca özetlenebilir:

Özdemir (2012), “Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Konuşma Kaygılarının Kaynakları” başlıklı çalışmasında 17 maddelik dört boyutlu konuşma kaygısı ölçeği geliştirmiştir. Geliştirilen bu ölçek aracılığı ile Gazi Üniversitesi Türkçe Öğrenim Araştırma ve Uygulama Merkezinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenci grubunun konuşma kaygı durumları ana dili, eğitim düzeyi, cinsiyet, sahip olunan diğer yabancı diller bakımından incelenmiştir. Sallabaş (2012), “Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Konuşma Kaygılarının Değerlendirilmesi” adlı çalışmasının verilerini Özdemir (2012) tarafından geliştirilen Konuşma Kaygısı Ölçeği aracılığı ile elde etmiştir. Ölçek Ankara Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezi Taksim Şubesinde öğrenim gören C Seviyesinde (Yüksek Türkçe) bulunan 68 katılımcıya uygulanmıştır. Melanlıoğlu ve Demir (2013), “Türkçe Öğrenen Yabancılar İçin Konuşma Kaygısı Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması”nda Woodrow (2006) tarafından geliştirilen “İkinci Dil Konuşma Kaygısı Ölçeği”nin Türkçe uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışmalarını yapmışlardır. Yoğurtçu ve Yoğurtçu, (2013), “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğreniminde Kaygının Akademik Başarıya Etkisi” adlı çalışmalarında Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinde Türkiye Türkçesi Hazırlık sınıfında bulunan öğrenci grubuna Horwitz, Horwitz ve Cope (1986) tarafından geliştirilen Yabancı Dil Öğrenme Kaygı Ölçeğini (FLCAS) uygulamışlardır. Sevim (2014) ise “Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkçe Konuşma Kaygılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi” adlı çalışmasını Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören 74 yabancı uyruklu yüksek lisans ve doktora öğrencisi ile gerçekleştirmiştir. Çalışmanın verileri Doğan (1988) tarafından geliştirilen “Yabancı Dil Kaygı Ölçeği” ve yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Boylu ve Çangal (2015), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bosna-Hersekli Öğrencilerin Konuşma Kaygılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı çalışmalarında Melanlıoğlu ve Demir'in (2013) Woodrow'dan (2006) uyarladıkları “İkinci Dil Konuşma Kaygısı Ölçeği”ni veri toplama aracı olarak kullanmışlardır. Şen ve Boylu (2015) da

yapmış oldukları çalışmada (Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen İranlı Öğrencilerin Konuşma Kaygılarının Değerlendirilmesi) Melanlıoğlu ve Demir'in (2013) Woodrow'dan (2006) uyarladıkları "İkinci Dil Konuşma Kaygısı Ölçeği"ni veri toplama aracı olarak kullanmışlardır. Maden, Dincel ve Maden (2015), "Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Yazma Kaygıları" başlıklı çalışmalarında kendileri tarafından geliştirilen Yazma Kaygısı Ölçeğini kullanmışlardır. Yazma Kaygısı Ölçeği Giresun Üniversitesinin değişik bölümlerinde öğrenim gören 172 yabancı uyruklu öğrenciye uygulanmıştır. Aytan ve Tunçel (2015), "Yabancı Dil Olarak Türkçe Yazma Kaygısı Ölçeğinin Geliştirilmesi Çalışması" kapsamında A1-A2 düzeyinde katılımcılarla 35 maddelik Yabancı Dil Olarak Türkçe Yazma Kaygısı Ölçeğini geliştirmiştir. İşcan (2016), "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yabancı Dil Kaygısının Türkçe Öğrenenler Üzerindeki Etkisi (Ürdün Üniversitesi Örneği)" adlı çalışmasının verilerini Horwitz, Horwitz ve Cope (1986) tarafından geliştirilen Yabancı Dil Öğrenme Kaygı Ölçeği (FLCAS) aracılığı ile elde etmiştir. Altunkaya (2015), Altunkaya ve Erdem (2017) tarafından yapılan çalışmalarda Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin okuma kaygıları Altunkaya (2015)'nin geliştirdiği "Okuma Kaygısı Ölçeği" aracılığı ölçülmüştür. Halat (2015) ise "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlerin Dinleme Becerisine Yönelik Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans çalışmasında Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dinleme becerisine yönelik kaygı düzeylerini tespit edebilmek amacıyla, Kim (2002) tarafından geliştirilen ve Kılıç (2007) tarafından Türkçeye uyarlanan "Yabancı Dil Dinleme Kaygısı Ölçeği"ni kullanmıştır.

Literatür özetlendiğinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşma kaygılarını ölçmeye yönelik üç, yazma kaygılarını ölçmeye yönelik iki, okuma kaygılarına yönelik bir, dinleme kaygılarına yönelik bir ölçme aracı geliştirilmiştir. Genel kaygı durumu için ise bir ölçme aracı kullanılmıştır. Dört beceri alanındaki kaygıyı ölçmeye yönelik kullanılan bu ölçme araçlarından üçü yabancı alan yazından alınan Türkçeye uyarlanarak kullanılan ölçeklerdir. Görüldüğü gibi Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin kaygı durumları daha çok konuşma becerisi yönünde ağırlık kazanmaktadır. Oysaki bir dilin öğretiminde dinleme, konuşma, okuma ve yazma beceri alanları hiç şüphe yok ki temel bileşenleri oluşturmaktadır. Nitelikli bir dil öğretim sürecinde dört temel dil becerisinin eşit önem verilerek geliştirilmesi gerekmektedir. Fakat pratikte durumun böyle olmadığı gibi hem eğitim ortamlarında beceri alanlarına hem de bu alanlara yönelik yapılan akademik çalışmalara farklı derecede özen gösterildiği görülmektedir. Kısacası bir beceri ile ilgili literatürde onlarca çalışma varken başka bir beceri ile ilgili çok az sayıda çalışmanın yapılması veya hiçbir çalışmanın yapılmaması üzerinde durulması gereken hususlardan biridir. Bu durum dikkate alınarak Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma, dinleme ve okuma kaygılarının tespitine yönelik ölçme araçlarının

geliştirilmesi gereklidir. İfade edilen gerekliliğe dayalı olarak da bu çalışmada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma kaygılarını ölçmeye yönelik ölçek geliştirme çalışması yapılmıştır.

Kaygı, bir tıp terimi olarak; genellikle kötü bir şey olacakmış düşüncesiyle ortaya çıkan ve sebebi bilinmeyen üzüntü, tasa, endişe ve gerginlik duygusu (TDK, 2017) veya “sezilen bir tehlikeye karşı yaşanan güçsüzlük duygusunun yaşandığı duygusal bir durum olarak” (Aydın ve Zengin, 2008: 84) tanımlanmıştır. Yabancı dil kaygısı ise, ikinci veya yabancı bir dili öğrenirken veya kullanırken yaşanan rahatsızlık, endişe, sinirlilik ve endişe hissidir. Bu hisler, konuşma ve yazma becerileri ile veya okuma ve dinleme becerilerinin ilişkili olup olmamasına bakılmaksızın, herhangi bir ikinci dil bağlamından kaynaklanıyor olabilir (MacIntyre ve Gardner, 1994). Bu sebeple yabancı dil kaygısının tam anlamıyla tespit edilebilmesi için dört beceri düzeyinde çalışmaların yapılması, sahada bu işi yapan öğretim elemanlarının da yapılan çalışmaların sonuçlarından istifade etmesi gerekir. Kaygının sözlü ve yazılı iletişim becerilerinde daha üst düzeylerde olduğunu söylemek mümkündür. Ayrıca yazma becerisinin yabancı dil öğreniminde öğrencilerin en çok zorlandıkları beceri alanı olarak tanımlandığını da (Şen ve Boylu, 2015) hatırlatmak gerekir. Zira yazma becerisi diğer beceri türlerine göre daha fazla bilişsel işlem sürecine sahiptir. Söz konusu, yabancı bir dilde (L2) metin üretmek olduğunda iş, bir kat daha zorlaşmaktadır. Bu durumda devreye dile ait kurallar (gramer, yazım, noktalama; anlam bütünlüğü), beğenilme / beğenilmeme, anlaşılabilirlik / anlaşılamazlık gibi unsurlar girecektir. Yabancı dil kaygısında olduğu gibi yazma kaygısı; yazma eylemi öncesinde, sırasında ve sonrasında ortaya çıkabilen; kişinin geçmiş yaşantısı ve öğrenmeleri ile yakından ilgili ve kalıcı olmayan bir özelliğe sahiptir. Ayrıca yazma kaygısı, “kişilerin yazmaya yaklaşma ya da yazmadan kaçınma gibi yazmaya ilişkin genel eğilimlerini gösteren bireysel ayrımlarına özgü bir durumdur” (Daly, 1978’den akt. Karakaya ve Ülper, 2011: 692).

Dil öğreniminde kaygının etkili olduğu yapılan ve yukarıda ifade edilen birçok çalışmada ortaya koyulmuştur. Kaygının dil öğreniminde etkili olduğunu ortaya koyan çalışmaların dayanağı araştırmacıları tarafından geliştirilen ölçeklerdir. Alanın ilki niteliğinde olan ve Horwitz, Horwitz ve Cope (1986) tarafından geliştirilen, yabancı dil sınıflarında öğrencilerce yaşanan kaygıyı belirlemek için 33 maddelik Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği (Foreign Language Classroom Anxiety Scale) buna bir örnektir. Horwitz ve arkadaşlarının geliştirmiş olduğu bu ölçek alanda yapılan birçok çalışmanın veri toplama aracı olmuştur (Google scholar atıf sayısı 923). Dolayısıyla Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında da alana özgü ve dil becerilerine yönelik kaygı ölçeklerinin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma becerilerine yönelik kaygı

düzeylerini belirlemek için Maden, Dincel ve Maden (2015) ile Aytan ve Tunçel (2015), tarafından iki ölçek geliştirilmiştir. Geliştirilen ölçekler hazırlık, temel düzey (A1-A2) öğrencilerinin katılımıyla geliştirilmiştir. Orta ve ileri düzeyin katılımı ile geliştirilen bir ölçeğe rastlanmamıştır. Bu bağlamda yazma kaygısını her bir düzeyde ölçebilecek ölçme araçlarına ihtiyaç olduğu görülmüştür. Tespit edilen ihtiyaçtan hareketle çalışmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçeyi orta ve ileri düzeyde öğrenen öğrencilerin yazma kaygılarını belirlemeye yönelik ölçme aracı geliştirmektir.

Yöntem

Model ve Çalışma Grubu

Genel tarama modeline dayalı olarak yürütülen bu araştırma İstanbul Aydın Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezinde ve Yunus Emre Türkçe Öğretim Merkezinde (Gürcistan, Tahran, Mısır) yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenen 280 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubuna dâhil olan yabancı öğrencilere ilişkin diğer bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Çalışma Grubuna Dâhil Olan Yabancı Öğrencilere İlişkin Bilgiler

Cinsiyet	N	%
Erkek	148	52,9
Kadın	132	47,1
Toplam	280	100,0
Türkçe öğrenilen yer		
İstanbul Aydın Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezi	148	52,9
Yunus Emre Enstitüsü Türk Kültür Merkezi	132	47,1
Toplam	280	100,0
Kur Düzeyi		
B1	130	46,4
B2	106	37,9
C1	44	15,7
Toplam	280	100,0

Veri Toplama Aracı Geliştirme Sürecinin Aşamaları

Yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenenlerin yazma kaygısı ölçeğinin geliştirilmesi amacıyla öncelikle bir alan yazın taraması yapılmıştır (Al-Shboul, Ahmad, Nordin ve Rahman 2013; Aytan ve Tunçel, 2015; Casado ve Dereshiwsy, 2001; Cheng 2004; Cheng, 2002; Ewald, 2007; Horwitz ve Young, 1991; Horwitz, 1986; Horwitz, 1995; Horwitz, 2001; Horwitz, 2010; Horwitz, 2014; Horwitz, Horwitz ve Cope, 1986; İşcan, 2016; Maden, Dincel ve Maden, 2015; Sellers, 2000; Woodrow, 2006; Young, 1986; Young, 1990). Yapılan alan yazın taramasına dayalı olarak yazma kaygısı kapsamında maddeler geliştirilmiş ve 35 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuştur. Böylece ölçek geliştirmenin ilk aşaması tamamlanmıştır. İkinci aşamada ise ölçeğin kapsam geçerliği için bu madde havuzundaki 35 maddeye ilişkin olarak

Türkçe Eğitimi, Eğitimde Ölçme Değerlendirme alanından uzmanların görüşlerine başvurulmuştur. Uzmanlar, bu maddelerin her birini “uygun, uygun değil” olmak üzere görüşlerini ve yazım, noktalama, anlatım doğruluğu ile ilgili yapılması gereken düzeltmeleri belirtmişlerdir. Daha sonraki aşamada uzman görüşleri doğrultusunda 4 madde ölçekten çıkarılarak gerekli diğer düzeltmeler yapıldıktan sonra 31 maddelik bir “Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeği” oluşturulmuştur. Son aşamada ise ölçekteki 31 madde araştırmacılar tarafından yazım, noktalama ve anlatım doğruluğu açısından tekrar gözden geçirilerek ölçeğe son şekli verilmiştir. Bu hâliyle ölçeğin ön uygulama formu 31 maddeden oluşmuştur. Ölçekteki maddeler, “kesinlikle katılmıyorum”, “katılmıyorum”, “kararsızım”, “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” şeklinde belirtilen beşli dereceleme şeklinde düzenlenmiştir. Ölçekteki maddeler için en olumsuz 1, en olumlu 5 olmak üzere düzenlenmiştir. Oluşturulan nihai ölçek, seçilen 280 kişilik yabancı öğrenci grubuna uygulanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliğini sağlayabilmek amacıyla temel bileşenler analizine dayalı olarak açılımlayıcı (exploratory) faktör analizi uygulanmıştır. Faktör analizi sonucunda ölçeğin iki faktörlü bir yapıya sahip olduğu görülmüştür.

“Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeği”nden elde edilen puanların ne derece güvenilir olduğunu değerlendirmek için madde analizine dayalı olarak hesaplanan Cronbach alfa iç-tutarlılık katsayılarına bakılmıştır. Böylece “Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeği” geliştirme aşamaları tamamlanmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik analizleri kapsamında açılımlayıcı faktör analizi ve madde analizi çalışmalarına yer verilmiştir. Araştırmanın açılımlayıcı faktör analizi ve madde analizi çalışmaları SPSS 21.0 paket programıyla gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğinin tespit edilmesine yönelik işlemler verilmiştir.

Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeğinin Faktör Yapısı

Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeği için faktör analizi yapılarak ölçeğin kaç faktörden oluştuğu ortaya çıkarılmıştır. Bu amaçla Temel Bileşenler Analizi yöntemi ve Varimax dik döndürme işlemi yapılmıştır. Bu işlem sonucunda ortaya çıkan faktör yapısı Tablo 2’de verilmiştir. Ölçeğin faktör sayısının belirlenmesi için çizgi

grafiğinden de faydalanılmıştır. Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeği'nin iki faktörlü bir yapıya sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 2: Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeği Açımlayıcı Faktör Analizi

Maddeler	Boyutlar	
	Birinci Boyut	İkinci Boyut
Yazı yazmak benim için eğlenceli bir iştir. (m15)	,773	-,147
Yazmayı severim. (m1)	,763	-,085
Yazı yazarken kendimi daha iyi hissederim. (m25)	,724	-,197
Sınıf dışındaki zamanlarımda sürekli yazı yazmaya fırsat oluştururum. (m26)	,672	-,041
Sevdiğim veya iyi bildiğim bir konuda daha rahat yazı yazarım. (m8)	,667	-,108
Sınıf içerisinde yapılan yazma çalışmalarına severek katılırım. (m24)	,666	-,204
Düşüncelerimi yazarak anlatmaktan hoşlanırım. (m7)	,637	-,163
Arkadaşlarımdan benden daha iyi yazı yazmaları beni rahatsız eder. (m9)	-,140	,686
Yazarken diğer öğrencilerin hatalarını görmesi beni rahatsız eder. (m30)	-,119	,686
Yazı yazarken kâğıt düzeninin kötü olması beni rahatsız eder. (m20)	,011	,648
Yazı yazarken düşüncelerimi istediğim gibi ifade edememek beni kaygılandırır. (m17)	-,157	,624
Öğretmenin yazdıklarını sınıf içerisinde düzeltmesi beni tedirgin eder. (m28)	-,144	,622
Yazma ödevlerinden hoşlanmam. (m11)	-,319	,409
Açıklanan Varyans (%)	33,343	13,477
Öz Değer	4,335	1,752

Tablo 2'de görüldüğü gibi, faktör analizi sonucunda ölçeğin iki faktörden oluştuğu ortaya çıkmıştır. Bu faktörler Eylem Odaklı Kaygı (Faktör 1) ve Çevre Odaklı Kaygı (Faktör 2) olarak adlandırılmıştır. Eylem Odaklı Kaygıda 7 madde (*Yazı yazmak benim için eğlenceli bir iştir, Yazmayı severim, Yazı yazarken kendimi daha iyi hissederim, Sınıf dışındaki zamanlarımda sürekli yazı yazmaya fırsat oluştururum, Sevdiğim veya iyi bildiğim bir konuda daha rahat yazı yazarım, Sınıf içerisinde yapılan yazma çalışmalarına severek katılırım, Düşüncelerimi yazarak anlatmaktan hoşlanırım.*) yer almıştır. Çevre Odaklı Kaygıda ise 6 madde (*Arkadaşlarımdan benden daha iyi yazı yazmaları beni rahatsız eder, Yazarken diğer öğrencilerin hatalarını görmesi beni rahatsız eder, Yazı yazarken kâğıt düzeninin kötü olması beni rahatsız eder, Yazı yazarken düşüncelerimi istediğim gibi ifade edememek beni kaygılandırır, Öğretmenin yazdıklarını sınıf içerisinde düzeltmesi beni tedirgin eder, Yazma ödevlerinden hoşlanmam.*) yer almıştır. Ölçeğe ilişkin birinci faktörde yer alan maddelerin yüklerinin .773 ile .637, ikinci faktördeki maddelerin faktör yük değerlerinin .686 ile .409 arasında değiştiği görülmektedir. Ayrıca birinci faktörün açıkladığı varyans oranı %33,343, ikinci faktörün açıkladığı varyans oranı ise %13,477 olarak bulunmuştur. Ölçeğin toplam açıkladığı varyans oranı ise %46,820 olarak saptanmıştır.

Güvenirlilik Analizi Sonuçları

Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeği'nin Güvenirlilik Analizi için Cronbach-Alfa katsayıları ve madde toplam korelasyon ranjları hesaplanmıştır.

Tablo 3: Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeği Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayıları

Alt boyutlar	Madde no	Düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları	Cronbach's Alpha İç tutarlılık katsayısı (α)
Birinci Boyut	m15	,650	,84
	m1	,673	
	m25	,645	
	m26	,556	
	m8	,547	
	m24	,541	
	m7	,533	
İkinci Boyut	m9	,485	,70
	m30	,421	
	m20	,426	
	m17	,496	
	m28	,452	
	m11	,321	

Tablo 3'te de görüldüğü gibi güvenilirliğe ilişkin yapılan analizler sonucunda ölçekte yer alan maddelerin madde toplam korelasyon katsayılarının .650 ile .321 arasında değiştiği görülmüştür. Ölçeğe ilişkin Cronbach Alfa güvenirlilik katsayısının (α) ise .84 olduğu görülmüştür.

Ölçeğin birinci faktörüne ilişkin Cranbach Alfa değeri .84, ikinci faktörüne ilişkin Cranbach Alfa değeri .70 olarak bulunmuştur. Literatürde likert tipi bir ölçekte yeterli sayılabilecek bir güvenirlilik katsayısının olabildiğince 1'e yakın olması gerektiğini ifade edilmektedir. Bu sonuçlara göre ölçeğin güvenirliliğinin bütün faktör yapılarında iyi düzeyde olduğu söylenebilir.

Sonuç

Bu çalışma, yabancı dil olarak Türkçeyi orta ve ileri düzeyde öğrenen öğrencilerin yazma kaygılarını belirlemeye yönelik ölçme aracını geliştirmek amacıyla yapılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda ölçeğin yapı ve ölçüm geçerliği için açımlayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Analizler sonucunda ölçeğin iki boyuttan ve 13 maddeden oluşan iyi uyum değerlerine sahip olan bir ölçek olduğu ortaya çıkmıştır. Ölçeğin Cronbach Alfa güvenirlilik ölçümü .84'tür. Ölçeğin birinci faktörüne ilişkin Cranbach Alfa değeri .84, ikinci faktörüne ilişkin Cranbach Alfa değeri .70 olarak bulunmuştur. İki faktörlü yapı, toplam varyansın %46,820'sini açıklamaktadır. Ölçek alandaki diğer ölçeklerden madde sayısı, faktör yükü ve çalışma grubu açısından farklılık taşımaktadır.

Sonuç olarak Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için hazırlanan yazma kaygısı ölçeğinin açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarının kabul edilebilir olduğu

görülmüştür. Yapılan analizlere göre “Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeği”nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

Kaynaklar

- AL-SHBOUL M. M., Ahmad, I.S., NORDİN, M. S. ve RAHMAN, Z. A. (2013). Foreign Language Anxiety and Achievement: Systematic Review. *International Journal of English Linguistics*, 3(2), 32-45.
- ALTUNKAYA, H. (2015). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlerin Okuma Kaygıları İle Okuduğunu Anlama Becerileri Arasındaki İlişki*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- ALTUNKAYA, H. ve ERDEM, İ. (2017). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlerin Okuma Kaygıları ve Okuduğunu Anlama Becerileri. *Sakarya University Journal of Education*, 7(1), 59-77.
- AYDIN, S. ve ZENGİN, B. (2008). Yabancı Dil Öğreniminde Kaygı: Bir Literatür Özeti. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 4(1), 81-94.
- AYTAN, N. ve TUNÇEL, H. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Yazma Kaygısı Ölçeğinin Geliştirilmesi Çalışması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 12(30), 50-62.
- BOYLU, E. ve ÇANGAL, Ö. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bosna-Hersekli Öğrencilerin Konuşma Kaygılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 4(1), 349-368.
- CASADO, M. A. ve DERESHİWSKY, M. I. (2001). Foreign language anxiety of university students. *College Student Journal*, 35(4), 539-551.
- CHENG, Y. S. (2002). Factors Associated with Foreign Language Writing Anxiety. *Foreign Language Annals*, 35(5), 647-656.
- CHENG, Y. S. (2004). A measure of second language writing anxiety: Scale development and preliminary validation. *Journal of Second Language Writing*, 13, 313-335. doi:10.1016/j.jslw.2004.07.001
- EWALD, J. D. (2007). Foreign Language Learning Anxiety in Upper-Level Classes: Involving Students as Researchers. *Foreign Language Annals*, 40(1), 122-142.
- HALAT, S. (2015). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlerin Dinleme Becerisine Yönelik Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- HORWITZ, E. K. (1986). Preliminary evidence for the reliability and validity of a foreign language anxiety scale. *TESOL Quarterly*, 20(10), 559-562.
- HORWITZ, E. K., Horwitz, M. B. ve Cope, J. (1986). Foreign language classroom anxiety. *Modern Language Journal*. 70(2), 125-132.
- HORWITZ, E. K. (1995). Student affective reactions and the teaching and learning of foreign languages. *International Journal of Educational Research*, 23(7), 573-579.
- HORWITZ, E. K. (2001). Language anxiety and achievement. *Annual Review of Applied Linguistics*, 21, 112-126.
- HORWITZ, E. K. (2010). Foreign and second language anxiety. *Language Teaching*, 43(2), 154-167.

- HORWITZ, E. K. (2016). Factor Structure of the Foreign Language Classroom Anxiety Scale: Comment on Park (2014). *Psychological Reports*, 119(1), 71-76. doi: 10.1177/0033294116653368
- HORWITZ, E. K. ve YOUNG, D. J. (1991). Language anxiety: From theory and research to classroom implications. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- İŞCAN, A. (2016). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yabancı Dil Kaygısının Türkçe Öğrenenler Üzerindeki Etkisi (Ürdün Üniversitesi Örneği). *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 17, 106-120.
- MACINTYRE, P. D. ve GARDNER, R. C. (1994). The subtle effects of language anxiety on cognitive processing in the second language. *Language Learning*, 44, 283-305.
- MADEN, S., DİNCEL, Ö. ve MADEN, A. (2015). Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Yazma Kaygıları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi (TEKE)*, 4(2), 748-769
- MELANLIOĞLU, D. ve DEMİR, T. (2013). Türkçe Öğrenen Yabancılar İçin Konuşma Kaygısı Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(3), 389-404
- ÖZDEMİR, E. (2012). *Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Konuşma Kaygılarının Kaynakları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- SALLABAŞ, E. (2012). Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Konuşma Kaygılarının Değerlendirilmesi. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(3), 2199-2218.
- SELLERS, V. (2000). Anxiety and reading comprehension in Spanish as a foreign language. *Foreign Language Annals*, 33, 512-521.
- SEVİM, O. (2014). Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkçe Konuşma Kaygılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *EKEV Akademi Dergisi*, 18(60), 389-402.
- ŞEN, Ü ve BOYLU, E. (2015). Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen İranlı Öğrencilerin Konuşma Kaygılarının Değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 12(30), 13-25.
- WOODROW, L. (2006). Anxiety and speaking English as a second language: English language speaking anxiety in a second language environment. *RELJ Journal*. 37(3), 308-328.
- YOĞURTCU, K. ve YOĞURTCU, G. (2013). *Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğreniminde Kaygının Akademik Başarıya Etkisi*. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Türkçenin Öğretimi Özel Sayısı, 6(11), 1115-1158.
- YOUNG, D. J. (1986). The relationship between anxiety and foreign language oral proficiency ratings. *Foreign Language Annals*, 19, 439- 445.